

SEMMELWEIS EGYETEM

Egészségügyi Közszolgálati Kar

Dékáni Hivatal

1125 Budapest, Kútvölgyi út 2.
tel: 1-488-7600, fax: 1-488-7610
e-mail: dekani@ekk.sote.hu

Stratégia – képzésfejlesztés

Kari képzésfejlesztési stratégia 2010-2014.

Egészségügyi Közszolgálati Kar

2011/2012-es tanév

A Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Karának (továbbiakban EKK) Képzésfejlesztési Stratégiáját (továbbiakban Stratégia) az EKK Kari Tanácsa (továbbiakban KT) dolgozta ki és terjeszti be jóváhagyásra a Semmelweis Egyetem Szenátusának. Az öt évre szóló Stratégia megvalósulását, amelynek első periódusa az EKK megalakulásától, 2010-től kezdődően indult el, a KT minden tanév lezárása után értékeli és a Stratégiát az induló új tanévre vonatkozóan ennek megfelelően aktualizálja. Az aktualizálás magában foglalja azoknak a képzéseknek a részletes kidolgozását, valamint ehhez kapcsolódóan a szükséges kari, illetve egyetemi döntések ütemtervét, amelyek alapítása, indítása, vagy magasabb szintű döntéshozó fórum által jóváhagyandó változtatása az induló új tanévben esedékes.

A Stratégia ennek megfelelően nem terjed ki azokra a már működő képzésekre, amelyek megújítása, újbóli regisztrációja, illetve akkreditációja a felsőoktatási jogszabályi keretrendszer változtatása miatt válik szükségessé.

A Stratégia jelen verziója a 2011/2012-es tanévre aktualizált információkat tartalmazza.

1. A Stratégia előzményei, háttérinformációk és elemzések

A Semmelweis Egyetem Szenátusa a 2008. május 29-i, 62/2008. számú határozatában döntött arról, hogy három, a természettudományok és társadalomtudományok határterületén dolgozó intézet, az Egészségügyi Menedzserképző Központ (EMK), a Mentálhigiéné Intézet (MI) és az Egészségügyi Informatikai Fejlesztő és Továbbképző Intézet (EIFTI) részvételével megalapítja az Egészségügyi Közszolgálati Kart. Az EKK tevékenységét 2010 januárjában kezdte meg, és az előkészületi munkálatokat követően a Kari Tanács alakuló ülésére 2010. április 21-én került sor.

Az EKK három intézetében iskolarendszerű képzésben, jelenleg 3 graduális szakon (amelyből 1 alapképzési szak (BSc), és két mesterképzési szak (1 MSc és 1 MA)), valamint 4 szakirányú továbbképzési szakon, illetve az egyetem különböző doktori iskoláiban és programjaiban folyik képzés (ld. 1. táblázat).

1. táblázat: Az Egészségügyi Közzolgálati Kar intézeteiben jelenleg is folyó képzések

Képzési szint, képzési forma Elnevezés	Felelős (intézet)	Mióta fut?	Megjegyzés
<i>Iskolarendszerű képzések</i>			
BSc			
Egészségügyi szervező, ügyvitelszervező szakiránnyal	Dinya Elek, mb. ig. (EIFTI)	2006/2007-es tanév	Korábban <i>Egészségügyi in- formatikus menedzser</i> egye- temi képzésként működött
Mesterképzés (MSc, MA)			
Szociális munka MA	Török Péter, ig. (MI)	2007/2008-as tanév	Az országban elsőként indított képzés
Egészségügyi menedzser MSc	Belicza Éva, igh. (EMK)	2010/2011-es tanév	Korábban Egészségügyi szakmenedzser szakirányú továbbképzésként működött
Doktori képzés (PhD)			
Önálló szociológiai doktori program (4. sz. Mentális egészségtudományok DI)	Tomcsányi Teodóra (MI)		Akkreditációja folyamatban van – végső döntés 2011. szeptember 30-ig várható
Egészségügyi menedzsmet témavezetés (4. sz. Mentális egészségtudományok DI, 4/2. Mentális egészségtudományok program)	Belicza Éva, igh. (EMK), Gaál Péter, mb. ig. (EMK)	2009/2010-es tanév	
Egészségügyi informatika témavezetés (8. sz. Patológia tudományok, multidiszciplináris orvostudomány DI, 8/4. Nép- és közegészségtudományok program)	Dinya Elek, mb. ig. (EIFTI)	2011/2012-es tanév	A Doktori Tanács 2010. október 25-én akkreditálta az <i>Egészségügyi informatika</i> doktori témát
Szakirányú továbbképzés			
Executive egészségügyi szakmenedzser	Belicza Éva, igh. (EMK)	2010/2011-es tanév	1993-tól szakosító, majd 1996-tól szakirányú tovább- képzésként működött Egész- ségügyi szakmenedzser néven
Laktációs szaktanácsadó	Török Szabolcs (MI)	2010/2011-es tanév	Az országban elsőként indított képzés
Lelkigondozó	Török Gábor (MI)	2002/2003-as tanév	Az országban elsőként indított képzés
Mentálhigiénés és szervezetfejlesztő	Tésenyi Tímea (MI)	2008/2009-es tanév	Korábban Mentálhigiénés szakirányú továbbképzés- ként működött 1987-től elsőként az országban
<i>Nem iskolarendszerű szakképzés</i>			
OKJ képzés			
Nincs működő képzés			
Egyéb szakképzés			
Pedagógus szakvizsga	Marlok Zsuzsa (MI)	2004/2005-ös tanév	

Rövidítések: **EIFTI** = Egészségügyi Informatikai Fejlesztő és Továbbképző Intézet; **EMK** = Egészségügyi Menedzserképző Központ; **MI** = Mentálhigiéné Intézet

Mindhárom alapító intézet az egészségtudományok és a tágabb értelemben vett természettudományok, valamint a társadalomtudományok határterületén dolgozik: a multi-, illetve interdiszciplinaritás megmutatkozik mind az egyes intézetek gondozásában futó képzési programok tartalmában, mind pedig az oktatásmódszertanban, amelyre a hallgatóközpontúság, a gyakorlatorientált szemléletmód, az innovatív megközelítésmód jellemző. Az alapító intézetek kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszerrel is rendelkeznek, amely alapvetően meghatározza a képzések fejlesztését és megvalósítását.

Mindezen jellemzők együttesen indokolták az EKK létrehozását, amely ennek megfelelően helyet kíván biztosítani mindazon intézeteknek, amelyek fejlődése az EKK keretén belül optimalizálható; legyen szó már létező (más karhoz tartozó), vagy éppen újonnan létrehozandó intézetekről, tanszékekről.

A három alapító intézet meglévő képzési programjaival lefedi a teljes iskolarendszerű képzési spektrumot, az alapképzéstől kezdve a szakirányú továbbképzésekig és elindult egy társadalomtudományi (szociológiai) doktori program akkreditációja is (MI), a Mentális Egészségtudományok Doktori Iskolán belül. Témavezetés elérhető további két doktori programon belül. Az önálló doktori iskola alapjainak lerakása a MI doktori programjának MAB általi jóváhagyása után kezdődhet. Tartalmában a meglévő képzések az egészségpolitika, az egészségügyi menedzsment, az egyéni és közösségi lelki egészség, valamint az egészségügyi informatika témaköreit ölelik fel.

1.1. Stratégiai helyzetelemzés

Támaszkodva a stratégiai menedzsment nemzetközi szakirodalomban jól ismert eszköztárára az EKK kari fejlesztési stratégiáját és ezen belül a képzésfejlesztési stratégiát a kiindulási helyzet elemzésére alapoztuk. A helyzetelemzés egyaránt magában foglalja a makrokörnyezet vizsgálatát (PESTEL elemzés), a szűkebb iparági versenykörnyezet kihívásainak elemzését (fogyasztói/vásárlói igények felmérése, képzési szükségletek felmérése, versenytárs elemzés, Porter modell) valamint a szervezet belső vizsgálatát (7 S keretrendszer: *strategy, structures, systems, shared values, skills, style, staff*; Érdekeltek elemzése; problémafa), valamint ezek egy keretrendszerben történő összevetését (SWOT elemzés).¹

A helyzetelemzés legfontosabb megállapításai közé tartozik, hogy a fenyegetést jelentő, de lehetőségeket is magában hordozó bizonytalan jogszabályi környezet kihívásai megfelelően kezelhetők az EKK és intézeteinek elkötelezettségével, rugalmasságával és innovativitásával, természetesen támaszkodva az egyetemi belső támogató környezetre is. Az Európai Felsőoktatási Térség fejlődésében rejlő lehetőségek kiaknázásában nagy segítséget jelent az EKK kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszere és elismertsége.

Az egyik legfontosabb környezeti lehetőséget a politikai, demográfiai és egészségügyi környezet változásai jelentik, amelyek kezeléséhez szükséges szakemberek, illetve kompetenciák fejlesztését célozza az EKK.

Az EKK fejlődése szempontjából nehézséget jelent az emberi erőforrások folyamatos fejlesztése, amelynek megoldásában fontos szerepet játszó tényező az EKK szervezeti megalakulásával létrehozott óriási fejlesztési tér, valamint az egyes intézetek által eddig elért országos hírnév, ismertség. Infrastruktúra tekintetében gyengeség az EKK intézeteinek

¹ Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet (2011): *Stratégiaalkotás a felsőoktatásban: Módszertani kézikönyv*. Budapest, 2011. június 30, pp.1-216.

térbeli szétszórtsága, valamint az oktatási helyiségek szükségessége, ezek biztosítása. A térbeli széttagoltság megoldásában hangsúlyt helyezünk az erősségnek számító innovációs készségre, valamint a külső környezet által biztosított lehetőségekre (pályázati források, épületátrendezés az egészségügyi rendszer átalakításával kapcsolatban).

2. Küldetés és jövőkép az EKK képzési stratégiájában

A stratégiaalkotás legfontosabb célja a szervezet fejlődését hosszabb időtávra keretbe helyező stratégiai irányok, opciók meghatározása, valamint az ebből levezethető stratégiai célok kijelölése. A stratégiai irányok a szervezet céljait tömören összefoglaló jövőképből és küldetésből, valamint a háttérinformációkat adó helyzetelemzésből származtathatók.

Az EKK jövőképből következik a képzési jövőkép, az EKK jövőképe pedig az egyetem jövőképehez illeszkedik. A stratégiaalkotás folyamatában tehát igyekeztünk maximálisan figyelembe venni azt a szempontot, hogy az egész szervezet és azon belüli nagyobb, illetve kisebb szervezeti egységek stratégiája egymásra épül, egymással összhangban kell, hogy legyen.

2.1. Képzési küldetés és jövőkép

Az EKK elsődleges célja, hogy az orvos-, és egészségtudományokból kiinduló társadalomtudományi határterületeken, multi-, és interdiszciplináris szemléletmódban, innovatív eszközökkel és megoldásokkal olyan képzési, kutatási, valamint szakértői tevékenységet végezzen, amely elősegíti a nagy társadalmi alrendszerek fejlesztését, változtatását, teljesítményének javítását mind a rendszerek, mind pedig a természetes közösségek, valamint szervezetek szintjén. Az EKK otthont kíván adni a szervezeti, közösségi, illetve személyes fejlesztésre irányuló tevékenységeknek, az oktatás, a kutatás, a társadalomtudományi innováció, valamint a tanácsadás területén.

Az EKK képzési tevékenysége ennek megfelelően kiterjed minden olyan szakemberre, aki ezen rendszer-, valamint szervezetfejlesztési programok tervezésében és megvalósításában hatékonyan közre tud működni. A képzési célok tehát társadalmi, az egészségügyi ellátórendszeren belüli, valamint hazai és nemzetközi egészségpolitikai igényeket és szükségleteket elégítenek ki. Hosszútávú cél, hogy az EKK biztosítsa a releváns szakemberek teljes vertikumának képzését, így az EKK képzésfejlesztési stratégiája egyaránt magában foglalja a meglévő programok folyamatos fejlesztését, minőségének javítását, valamint a képzési spektrum új programokkal történő bővítését is.

Az EKK képzési filozófiája és fejlesztési stratégiája a kiscsoportos, interaktivitást biztosító módszertanra, a problémaközpontúságra, a tapasztalati alapon történő tanulás elveinek és gyakorlatának alkalmazására épül. A képzési területek sokszínűségéből adódóan építünk az egyes tudományterületek eltérő szemléletmódjának egy programon belüli alkalmazásából fakadó előnyökre.

2.2. Illeszkedés a Semmelweis Egyetem képzési stratégiájához

A Stratégia a Semmelweis Egyetem fejlesztési stratégiájának keretrendszerére épül. Ennek központi eleme a kutató-elitegyetemi státusz megtartása és folyamatos fejlesztése, a minőség és a hatékonyság iránti elkötelezettségen keresztül:

1. Az EKK, mint a Semmelweis Egyetem hatodik kara fontos szerepet tölt be az egyetemi státusz megtartása szempontjából, hiszen a karon az orvos-, illetve egészségtudományoktól eltérő tudományterületen (társadalomtudományok – szociológia) is folyik képzés.

A Stratégia fontos eleme, hogy a Semmelweis Egyetem által lefedett tudományterületek körét tovább szélesítsük (karon belül, illetve karközi együttműködésben pl. egyéb társadalomtudományok – pszichológia, közgazdaságtan; bölcsészettudományok), ezzel biztosítva, hogy az egyetem a változás (szigorodás) előtt álló jogszabályi kritériumoknak is meg tudjon felelni.

2. Az EKK elkötelezett a kiscsoportos, minőségi képzési programok megvalósításában, amely az elitegyetemi koncepciónak is fontos része. A Stratégia ennek megfelelően elsősorban nem tömegképzésekben gondolkodik, hanem kis évfolyamlétszámú, specializált képzéseket részesít előnyben. Azokban az esetekben, amikor a jogszabályi kritériumrendszer követeli meg a nagyobb hallgatói létszámokat, a képzések kiscsoportos jellegét a gyakorlati jellegű oktatások arányának növelésével őrizzük meg.
3. A kutató-elitegyetemi státusz egyszerre követeli meg a curriculum-ok folyamatos fejlesztését, az új kutatási eredmények képzési programokba való beépítését, valamint ezeknek a gyakorlat nyelvére történő lefordítását, az ismeretek mindennapi munkában való hasznosíthatóságának biztosítását. Az EKK ezeknek a követelményeknek a hallgatói visszajelzéseken alapuló folyamatos curriculum-, illetve oktatásmódszertan-fejlesztés rendszerének kiépítésével és működtetésével kíván megfelelni.
4. A folyamatos minőségfejlesztés a karon az oktatás területén a minőségbiztosítás széles eszköztárának képzési programokba történő beépítésével valósul meg.
5. A Semmelweis Egyetem hazai felsőoktatásban elfoglalt helyének erősítése érdekében elengedhetetlen, hogy az egészségtudományok területén minden képzés tekintetében megszerezze a vezető szerepet. Az EKK Stratégiája hozzá kíván járulni azoknak a területeknek a fejlesztéséhez, amely esetében ez a vezető szerep jelenleg még nem biztosított (pl. népegészségügy).
6. A Semmelweis Egyetem kutató-elitegyetemként nemcsak hazai, hanem regionális és nemzetközi viszonylatban is vezető helyet foglal el a felsőoktatási intézmények között. Ennek a vezető szerepnek a biztosítása érdekében az EKK Stratégiája támogatja az idegen-nyelvű, illetve székhelyen kívüli képzések fejlesztését és megvalósítását.
7. A Stratégia részét képezi, hogy az EKK kari szinten, valamint az EKK-t alkotó intézetek szintjén legjobb tudása szerint részt vesz a karközi képzésfejlesztési programokban. Ennek egyik példája a *Prevenció az egészségért* munkacímű, bevezetésre kerülő új, karokon átívelő tantárgy, amelybe az EKK intézetei képzési programjaik prevenciók részelemeivel, illetve ezek összefűzésével kapcsolódnak be (pl. a MI által 2009 óta végzett falukutatók).

2.3. Illeszkedés az EKK fejlesztési stratégiájához

A Stratégia sarokköveit az EKK kari fejlesztési stratégiája adja, az EKK küldetésével és jövőképével összhangban. A Stratégiai egyes elemei szorosan illeszkednek az EKK kari fejlesztési stratégiájába. A stratégiák kapcsolódási pontjai különösképpen:

1. A képzésfejlesztés az EKK kari fejlesztésének egyik legfontosabb prioritása.
2. A kari képzési programok és a végzett hallgatókkal való hosszútávú kapcsolattartás adja a kari PR stratégia gerincét.
3. A kari emberi erőforrás fejlesztés programja a jogszabályi környezet változásából eredő szigorú oktatási-tudományos kritériumoknak való megfelelést állítja a középpontba. Ennek elemei közé tartozik a minősített oktatók és kutatók számarányának emelése (célérték 75%), a habilitáltak számarányának emelése (minden egyetemi docens habilitált

legyen) és a törzstagképes egyetemi tanárok számának emelése. Ez utóbbi elengedhetetlen az önálló doktori program, illetve hosszabb távon doktori iskola alapításához és fejlesztéséhez. A többi kritérium teljesítése pedig elősegíti az új szakok létesítéséhez, illetve indításához szükséges akkreditációs kritériumoknak való megfelelést is.

4. A képzésfejlesztés az EKK fenntarthatósága szempontjából is fontos szerepet tölt be, amennyiben a képzési programok reguláris és viszonylag biztos bevételt teremtenek, amelyből az alapműködéshez szükséges források egyharmada fedezhető.

3. Képzésfejlesztési stratégiai irányok, célok és akciók

A képzésfejlesztésre vonatkozóan a stratégiai irányokat az EKK jövőképe jelöli ki. Ennek megfelelően a stratégiai irányok kiterjednek (1) a képzési kínálat fejlesztésére, (2) a képzési tartalomfejlesztésre (curriculum, tananyag, oktatási segédanyagok), (3) a képzési módszertan fejlesztésére, (4) a humán erőforrások fejlesztésére, (5) az oktatási infrastruktúra fejlesztésére, valamint (6) a pénzügyi-gazdasági fenntarthatóság elérésére és növelésére. Mindegyik terület érintheti a már meglévő programok fejlesztését, valamint új programok és képzési formák fejlesztését. A stratégiai célokat, a főbb stratégiai irányoknak megfelelően mutatjuk be. Átfogó célkitűzés a minőség kompromisszumok nélküli nyújtása, a hatékonyság és a fenntarthatóság által kijelölt keretrendszerben.

3.1. Stratégiai irányok és célok

3.1.1. A képzési kínálat fejlesztése

1. Az EKK célja az orvos-, és egészségtudományok, valamint a társadalom-, és bölcsészettudományok határterületein elhelyezkedő teljes képzési programpaletta elérhetővé tétele mindazon szakemberek képzésének tekintetében, amelyre társadalmi igény, illetve szükséglet van.

Ez magában foglalja az összes releváns képzési szintet is, az alapképzéstől a doktori képzésig.

Ez a célkitűzés csak hosszabb távon, az ötéves Stratégia keretein is túlnyúlva érhető el reálisan. Ennek megfelelően a Stratégia több fázisra osztható (ld. 3.3), összhangban az EKK szervezetfejlesztési céljaival.

2. Az EKK kiemelt célja a doktori képzés fejlesztése, amely hosszabb távon önálló doktori iskola létrehozására irányul.

A doktori képzés fejlesztése kettős feladatot jelent. Egyrészt a személyi feltételek (törzstagjelöltek) biztosítását, másrészt az oktatási tevékenységet is megalapozó kutatási bázis megteremtését. Ebben különös hangsúlyt kell az intézetközi kutatási témák kidolgozására és megvalósítására fektetni. Az EKK arra is törekszik, hogy a kutatási teljesítmény hagyományos scientometriai alapokon történő értékelése mellett országosan is elismerésre kerüljön a tudományos eredmények társadalmi, társadalompolitikai alkalmazásával kapcsolatos tudományos teljesítmény is („*policy impact*”; ld. 3.1.4).

3.1.2. Képzési tartalomfejlesztés

3. Az EKK célja, hogy minden képzési programjában biztosítsa az innovatív módszerekre épülő készségfejlesztést, a legkorszerűbb ismeretanyagot, a legújabb tudományos eredményekre építve, valamint a szemléletmód formálását.

Az EKK ennek megfelelően nagy hangsúlyt fektet a tananyagok és oktatási segédanyagok fejlesztésére, amelyet pályázati források minél szélesebbkörű bevonásával igyekszik biztosítani (pályázatfigyelés, pályázatírás oktatási segédanyagok, tankönyvek kidolgozására, elkészítésére). Jelenleg az EKK, illetve intézetei két oktatásfejlesztési pályázat megvalósításában vesznek részt. A Magiszter program (TÁMOP 4.2.2.B-10/1) és a *Képzési programok az egészségügyben foglalkoztatottak számára, hiányszakmák képzése, kompetenciafejlesztés* című pályázat (TÁMOP 6.2.2/B/09/2) keretében Ph.D. kurzusok, szakirányú továbbképzés és távoktatási OKJ képzés kidolgozása és közeli indítása van folyamatban.

4. Az EKK célja, hogy minden képzési programjában érvényesüljön az azonos elvek szerint működő folyamatos minőségfejlesztés, amelyben kiemelt szerepe van a programok résztvevőitől származó rendszerezett formában és sokrétű eszköztárral gyűjtött visszajelzéseknek.
5. Az EKK célja, hogy az orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek graduális képzésében erősítse a menedzsment és a mentálhigiénés szemléletet (lelki-, és testi egészségmegőrzés és megelőzés), illetve az Unió elvárásai miatt a megbízhatósági ismereteket.
Ez utóbbi esetben az EMK kezdeményező szerepet kíván betölteni. Első lépésként a Szakkollégium számára oktatási programot dolgozunk ki és valósítunk meg.
A szemléletmód formálásában az EKK együtt kíván működni az egyetem minden karával, illetve hasonló területen dolgozó intézetével, oktatójával, szakemberével.

3.1.3. A képzési módszertan fejlesztése

6. Az EKK célja, hogy megőrizze képzési programjainak kiscsoportos, gyakorlatorientált jellegét, és lehetőség szerint minden programjában alkalmazza a tapasztalati úton történő tanulás módszertanát.
Az EKK-nak nem célja nagy hallgatói létszámmal dolgozó, tömegképzési programok megvalósítása. Ennek megfelelően a képzési programokat kis létszámmal, 40-50 fővel tervezzük, és a költségtérítéssel programok esetében ehhez a hallgatói létszámhoz igazodva számoljuk a tandíjat.
7. Az EKK célja, hogy a kiscsoportos, a tudományos eredményeket a gyakorlati hasznosíthatóság keretében bemutató képzési módszertan alkalmazásával és folyamatos fejlesztésével olyan képzési programokat valósítson meg, amelyek a lehető legjobban készítik fel a képzési programok résztvevőit munkájuk végzésére.
8. Az EKK célja, hogy országos vezető szerepet töltsön be az oktatásmódszertan fejlesztésében és az új oktatási módszerek alkalmazásában.

3.1.4. Emberi erőforrások fejlesztése

9. A kari fejlesztési stratégiával összhangban az EKK célja, hogy teljesítse az oktatókkal és kutatókkal szemben támasztott szigorú oktatási-tudományos kritériumoknak való megfelelést a minősített, valamint a habilitált oktatók és kutatók számarányára vonatkozóan. Ez a fejlesztési program segíti az új szakok indításával kapcsolatos akkreditációs követelményeknek való megfelelést is (ld. 2.3. fejezet 3. pont).
10. Az EKK célja, hogy minden képzési programjában a szakterület kiváló, jó felkészültségű és megfelelő oktatási készségekkel rendelkező oktatói oktassanak.

Ennek elérése érdekében az EKK a szakterület sajátosságainak megfelelő minőség kritériumokat határoz meg az oktatók számára és széleskörű együttműködést alakít ki a magas színvonalat képviselő hazai és nemzetközi oktatási intézményekkel.

11. Az EKK célja, hogy országosan mérjék és elismerjék a kutatási eredmények társadalmi, társadalompolitikai alkalmazásával kapcsolatos tudományos teljesítményt („*policy impact*”).

Ez a nemzetközi tudományos életben is újak számító kezdeményezés abba a stádiumba jutott, hogy vannak konkrét módszertani javaslatok is az ilyen típusú tudományos teljesítmény mérésére. Az EMK részt vesz egy olyan FP7-es kutatásban is (BRIDGE), amely rendszerezetten foglalkozik a „*policy impact*” kérdéssel.

3.1.5. Oktatási infrastruktúra fejlesztése

12. Az EKK célja, hogy a képzési programjaihoz biztosítsa a szervezeti és finanszírozási kereteknek megfelelő, a képzési folyamatot legoptimálisabb támogató oktatási infrastruktúrát és azt hatékonyan működtesse.
13. Az EKK célja, hogy a jelenlegi, széttagolt helyszíneken való működés helyett (ellenére is) létrehozza a kutatás és képzés közös kari létesítményeit, ezáltal biztosítsa a Kart alkotó intézetek közötti szakmai kapcsolatok, valamint az elitegyetemi státuszuk megfelelő kutatási és oktatási tevékenység integrált és magas minőségű működését, az egységes kari tudásbázis fejlesztésének lehetőségét.

3.1.6. Pénzügyi-gazdasági fenntarthatóság biztosítása

14. Az EKK célja, hogy a képzési programjaiból származó bevételei biztosítsák a kar és a kari intézetek alapvető működési és fejlesztési költségeinek legalább egyharmadát.
A kiscsoportos, minőségi képzések fejlesztési alapelveinek megfelelően a fedezetszámítást 35-50 fő közötti hallgatói létszámmal végezzük.
15. Az EKK célja, hogy az ötéves stratégiai periódus végéig minden intézet az irányítása alá tartozó képzési programok minden költségét az adott programhoz kötődő bevételekből legyen képes fedezni, ideértve az egyetemek közötti, illetve az egyetemen belüli karközi és intézetközi átoktatás költségeit is.

3.2. Képzési formák

Az EKK intézetei által művelt nagy tudományterületek sajátosságai alapján az iskola-rendszerű képzési programok a bolognai rendszer szerint osztott formában valósíthatóak meg.

A Stratégia sarokköve, hogy az EKK le kívánja fedni a teljes képzési spektrumot az alapképzésektől kezdve a szakirányú továbbképzéseken keresztül a doktori képzésig (ld. 3.1.1, 1. stratégiai cél). A képzési igényekhez igazodva, indokolt esetben, iskolarendszeren kívüli képzési programok fejlesztését is tervezzük.

Törekszünk új módszertani formák kialakítására és alkalmazására (ld. 3.1.3. 8. stratégiai cél), mint például az e-learning jellegű képzési forma kialakítása és gyakorlati bevezetése. A 2009 óta folyó mentálhigiénés szemléletű falukutatás ennek az integrálásra és szintetizálásra való törekvésnek az egyik megnyilvánulása, amennyiben – terveink szerint – nem csak a kar, hanem az egyetem más intézményei közti interdiszciplináris és interprofesszionális együttműködés valósít meg.

3.3. A képzésfejlesztés stratégiai szakaszai, időkeret

A szervezeti fejlesztés első fázisa után, amely az EKK három alapító intézetére építve az alap kari struktúra kiépítését foglalja magában, a második lépcső a korábban más karhoz tartozó, de optimálisan az EKK-ba illeszthető intézetek befogadását helyezi a középpontba (pl. ÁOK Népegészségtani Intézet), majd ezután, illetve részben ezzel párhuzamosan új intézetek létrehozása is szóba jön, a tágabb értelemben vett kormányzati területeknek megfelelően, az angolszász *School of Governance* mintájára.

Az ehhez a három fázishoz kapcsolódó képzésfejlesztésnek különböző fókuszpontjai vannak. Az első- és a második fázis hangsúlyosan foglalkozik az intézetek közötti szinergiák kihasználásával, a meglévő képzési programok koordinációjával és közös fejlesztésével. A harmadik fázisban áthelyeződik a hangsúly a teljesen új képzési programok elindítására és a képzési vertikum komplettálására.

A képzésfejlesztés minden kari intézetre vonatkozóan azonos módszertant alkalmaz.

4. A 2011/2012-es tanévre tervezett képzésfejlesztési tevékenységek összefoglalása

A 2011/2012-es tanév képzésfejlesztése a meglévő programok összehangolására és fejlesztésére helyezi a hangsúlyt (ld. 2. táblázat).

4.1.1. Új képzések

Az új képzési programok a már korábban is lefedett területek képzési kínálatát bővítik (új szakok, illetve szakirányok létesítésével). Egyes esetekben a fejlesztés EU-s pályázati pénzekből valósul meg (TÁMOP pályázat). A projektek sikeres megvalósításához szükséges támogatás nyújtását az Egyetem az érintett szerződések keretében vállalta.

Az 1. és 6. számú képzések egymásnak alternatívái, a Kari Tanács későbbi ülésén dönt majd arról, hogy a képzések mely végső formája kerül a Szenátus elé. A konkrét szakindítással kapcsolatos döntést az akkreditációs eljárás során gyűjtött tapasztalatok fogják meghatározni.

4.1.2. Doktori képzés

A Semmelweis Egyetem Doktori Tanácsa 2010. október 25-én akkreditálta az *Egészségügyi informatika* című doktori témát (8/4. program). Ezzel az EIFTI is bekapcsolódott az egyetemi doktori képzésbe, amely 2011 szeptemberétől indul. A doktori képzés célja, hogy lehetőséget adjon a végzett orvosoknak, vagy más diplomás végzettségű szakembereknek a tudományos kutatásra az informatika egészségügyi alkalmazásait illetően. A PhD hallgatók feladata új kutatási irányok kijelölése, lehetőségek felkutatása, elméleti problémák tisztázása és olyan alkalmazások megvalósítása, amelyek a közvetlen diagnosztikában, gyógyításban, betegellátásban vagy adminisztrációban hasznosíthatók.

A MI doktori képzésének elfogadása folyamatban van a 4. számú, Mentális egészség-tudományok (Interdiszciplináris orvostudományok) Doktori Iskola keretén belül.

Az EKK mindhárom intézete aktívan részt vesz a Semmelweis Egyetem által elnyert Magiszter nevű (*Értékalapú tehetséggondozás és személyre szabott, minőségi képzés*) TÁMOP 4.2.2. B-10/1 pályázatban. A program keretében lehetőség nyílik az oktatási infrastruktúra fejlesztésére, és olyan jellegű PhD kurzusok kidolgozására és elindítására, amelyek a PhD hallgatók széles körének érdeklődésére tarthatnak számot. A Magiszter programban való részvétel hozzájárul a tervezett doktori program elindításához.

2. táblázat: Az Egészségügyi Közszolgálati Kar 2011/2012-es tanévre tervezett képzés-fejlesztési tevékenységei

Képzési szint, forma Elnevezés	Felelős (intézet)	Döntés típusa, státusz	Határidő	Megjegyzés
<i>Iskolarendszerű képzések</i>				
BSc				
Nincs tervezett fejlesztés				
Mesterképzés (MSc, MA)				
1. Diplomás egészségügyi szervező MSc	Dinya Elek, mb. ig. (EIFTI)	szaklétesítés és indítás	KT 2012. febr. Sz: 2012.márc.	Kari Tanács döntésétől függően 1. vagy 6. pont
2. Népegészségügyi menedzser MSc	Gaál Péter, mb.ig. (EMK)	szaklétesítés és indítás	KT és Sz. 2012. febr.	TÁMOP által támogatott fejlesztés
3. Mentálhigiénés családtudományi és családterápiás MA	Török Péter, ig. (MI)	szaklétesítés	Fellebbezés folyamatban	Nemzeti erőforrás miniszter előtt
4. Mentálhigiénés kapcsolat-, és közösségépítő MA	Török Péter, ig. (MI)	szakindítás	KT 2012. jan. Sz. 2012. febr.	
5. Egészségügyi infrastruktúra stratégiai fejlesztése MSc szakirány	Gaál Péter, mb. ig. (EMK), Sinkó Eszter, igh. (EMK)	szakirány létesítés és indítás	KT és Sz. 2012. ápr.	Már működő Egészségügyi menedzser MSc keretén belül; TÁMOP által támogatott
6. Egészségügyi informatika MSc szakirány	Gaál Péter, mb. ig. (EMK), Sinkó Eszter, igh. (EMK)	szakirány létesítés és indítás	KT és Sz. 2012. ápr.	Ugyanaz, mint az 5. pont; Kari Tanács döntésétől függően 1. vagy 6. pont
7. Egészségügyi menedzser MSc, színhelyen kívüli képzés	Gaál Péter, mb. ig. (EMK)	színhelyen kívüli képzés indítása MSc szinten	KT és Sz. 2012. ápr.	Egészségügyi menedzser MSc keretén belül
Szakirányú továbbképzés				
8. Klinikai vizsgálóhelyi asszisztens	Dinya Elek, mb. ig. (EIFTI)	szakalapítás és indítás	KT és Sz. 2011. okt.	Felsőfokú diplomára épül
9. Biostatistikus	Dinya Elek, mb. ig. (EIFTI)	szakalapítás és indítás	KT 2012. febr. Sz 2012. márc.	Felsőfokú diplomára épül
<i>Nem iskolarendszerű szakképzés</i>				
OKJ képzés				
Betegbiztonsági koordinátor	Belicza Éva, igh. (EMK)	a program kidolgozás alatt; nincs szükség döntésre	2012. szept.	TÁMOP és WHO által támogatott e-learning program

Képzési szint, forma Elnevezés	Felelős (intézet)	Döntés típusa, státusz	Határidő	Megjegyzés
Egyéb továbbképzés/szakképzés				
Betegbiztonsági ismeretek (kreditpontos továbbképző modulok, szakorvosi és szakdolgozói továbbképzésként)	Belicza Éva, igh. (EMK)	kidolgozás alatt; nincs szükség döntésre	2012. szept.	TÁMOP és WHO által támogatott e-learning program

Rövidítések: **EIFTI** = Egészségügyi Informatikai Fejlesztő és Továbbképző Intézet; **EMK** = Egészségügyi Menedzserképző Központ; **MI** = Mentálhigiénié Intézet; **KT** = Kari Tanács, **Sz** = Szenátus

4.1.3. Tananyag-, és oktatási segédanyag-fejlesztés

Mivel újonnan alakult karról van szó, amelynek képzései nemcsak számban bővülnek, hanem témájuknál fogva is úttörő jellegűek, ezért a hozzájuk szükséges oktatási segédanyagok létrehozásáról és fejlesztéséről is gondoskodni kell a képzések megfelelő biztosítása érdekében (például: Szervezetfejlesztői jegyzetírás, Leonar3Do 3D program, Lelki egészség és mentálhigiénié mérőeszközei című sorozat beindítása, stb).

4.1.4. Hallgatói értékelések rendszerének egységesítése

A 2011/2012-es tanév fontos feladata, hogy az EKK jelenleg is működő, az EKK különböző intézetei által menedzselt képzéseinek a hallgatói értékelések kialakult gyakorlatát áttekintse és egységes alapelvek alkalmazásával új keretrendszerbe helyezze.

4.1.5. Népegészségtan illesztése

A 2011/2012-es tanév során kerül sor, egy korábbi szenátusi határozatnak megfelelően, a jelenleg az Általános Orvostudományi Karhoz tartozó Népegészségtani Intézet integrálására és az ezzel kapcsolatos képzésfejlesztési tevékenységek elvégzésére. A Népegészségtani Intézetet bevonjuk a *Népegészségügyi menedzser* mesterképzési szak fejlesztésébe és a program megvalósításába is.

A. melléklet: A tervezett képzési programok részlete- sebb bemutatása és ütemezése

A.1. Egészségügyi Informatikai Fejlesztő és Továbbképző Intézet 2011/2012-es tanévben tervezett képzésfejlesztése

A.1.1. Összefoglaló programterv

Szaklétesítés

1. Diplomás egészségügyi szervező

Képzési szint:	MSc
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (a KT döntésének függvénye az Egészségügyi informatika MSc szakiránnyal összhangban)

2. Klinikai vizsgálóhelyi asszisztens (study nurse, study coordinator)

Képzési szint:	Szakirányú továbbképzés
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév I. félév (2011. október)

3. Biostatistikus

Képzési szint:	Szakirányú továbbképzés
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (2012. március)

Szakindítás

1. Diplomás egészségügyi szervező

Képzési szint:	MSc
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (a KT döntésének függvénye az Egészségügyi informatika MSc szakiránnyal összhangban)

2. Klinikai vizsgálóhelyi asszisztens (study nurse, study coordinator)

Képzési szint:	Szakirányú továbbképzés
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév I. félév (2011. október)

3. Biostatistikus

Képzési szint:	Szakirányú továbbképzés
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (2012. március)

A.1.2. Részletes ütemterv

1. Diplomás egészségügyi szervező mesterszak (MSc)

Szaklétesítési és szakindítási kérelem:

Kari Tanács elé terjesztés: 2012. február

Szenátus elé terjesztés: 2012. március

MAB akkreditációjának várható ideje 2012. június

Szak meghirdetése a felsőoktatási tájékoztatóban: 2013. február

Szak indításának időpontja: 2013. szeptember

2. Klinikai vizsgálóhelyi asszisztens szakirányú továbbképzési szak

Szaklétesítési és szakindítási kérelem:

Kari Tanács elé terjesztés: 2011. október

Szenátus elé terjesztés: 2011. október

Oktatási Hivatal általi nyilvántartásba vétel: 2011. december

Szak meghirdetése a felsőoktatási tájékoztatóban: 2012. február

Szak indításának időpontja: 2012. szeptember

3. Biostatistikus szakirányú továbbképzési szak

Szaklétesítési és szakindítási kérelem:

Kari Tanács elé terjesztés: 2012. február

Szenátus elé terjesztés: 2012. március

Oktatási Hivatal általi nyilvántartásba vétel: 2012. május

Szak meghirdetése a felsőoktatási tájékoztatóban: 2013. február

Szak indításának időpontja: 2013. szeptember

A.1.3. A létesítendő és indítandó szakok szinopszisa

1. DIPLOMÁS EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEZŐ mesterképzési szak (MSc)

Szakképzettség:	Okleveles egészségügyi szervező
Szakirány:	Egészségügyi informatikus szervező
Képzési terület szerinti besorolás:	Orvos-, és egészségtudomány
Képzési ág:	Egészségtudomány
Képzés időtartama:	2 év
Térítési forma:	Államilag finanszírozott és költségtérítéses

A szakindítás indoklása:

Az *Egészségügyi ügyvitelszervező* szak (BSc) végzett hallgatóinak teremt MSc szintű képzési lehetőséget. Egyben előfeltétele az egészségügyi informatikai PhD képzésnek is. Ebben a tekintetben egy alternatíváról van szó az *Egészségügyi menedzser* MSc *Egészségügyi informatika* szakirányával szemben, opcióként azonban felmerül a párhuzamos indítás lehetősége is. A végső döntést az EKK KT hozza meg.

A korábbi *Egészségügyi informatikus menedzser* egyetemi képzésünkben (osztatlan közös képzés) kikerült hallgatók sikeresen tudtak elhelyezkedni, de ez a szak a bolognai folyamat eredményeképpen megszűnt. Ennek alapján célszerű lehetőséget teremteni az ügyvitel-szervezői alapképzés MSc szinten történő folytatására.

Amerikai, Nyugat-Európai képzéstípusok figyelembevételével készült a tananyag, amely egyben alkalmazkodik a magyarországi szakmai igényekhez is.

A diplomás egészségügyi szervező mesterképzési szak olyan munkavállalókat képez, akik hatékonyan képesek reagálni az egészségügy folyamatosan változó környezetéből származó kihívásokra, tanulmányaik alapján kritikusan elemzik, értékelik a változásokat, és megoldják a felmerülő szervezeti problémákat, illetve kihívásokat.

A képzés felkészíti a hallgatókat az egészségügyi szervezeti problémák kezelésére, az egyének és közösségek egészségének javítása érdekében. Egyúttal fejleszti a szükséges készségeiket, és szélesíti a látókörüket. A végzetek képesek csapatban dolgozni, másokat motiválni.

Bementként elfogadott szakok:

Egészségügyi szervező, egészségügyi ügyvitelszervező szakirány.

A képzés célja:

Az okleveles egészségügyi szervező mesterképzés célja olyan szakemberek képzése, akik az egészségtudomány, valamint a közgazdaságtan és informatika legújabb hazai és nemzetközi tudományos eredményeinek felhasználásával képesek az egészségügyi szolgáltatások rendszerének tervezésére, kialakítására, szervezésére és finanszírozási feltételeinek megteremtésére, valamint átfogó egészségpolitikai döntések előkészítésére és a nemzetközi szervezetekkel való szakmai és tudományos együttműködésre. A hallgatók a legújabb kortársalkalmazásokkal ismerkednek meg az elmélet és a gyakorlat terén. Végzés után a hallgatók alkalmassá válnak a doktori képzésben való részvétellel is.

Egészségügyi informatikus szervező szakirány:

Az egészségügyi informatika tudományterületének művelésére ad lehetőséget. Átfogó tudást ad a szakmai terület adatainak – ideértve az alapvető erőforrásokat és módszereket – optimalizálásához, tárolásához, visszakereséséhez az egészségügyi ellátás információs környezetében. Ez az informatikai tudás alkalmazható a legtöbb egészségügyi környezetben, beleértve az egyetemi klinikákat, kórházakat, gyógyszerárakat és fogorvosi praxisokat.

Célja olyan egészségügyi informatikai tudással rendelkező szakemberek képzése, akik ismereteik birtokában felismerik az egészségügyben felmerülő problémákat, megelőzik illetve megoldják azokat. Cél továbbá, a BSc képzés gyakorlatorientált képzésére építve a tudományos igényű gondolkodás fejlesztése.

2. KLINIKAI VIZSGÁLÓHELYI ASSZISZTENS szakirányú továbbképzés („study nurse”, „study coordinator”)

Szak megnevezése:	Klinikai vizsgálóhelyi asszisztens
Képzési területe:	Orvos- és egészségtudomány
Képzés időtartama:	1 év
Képzés jellege:	A CRA képzéssel közös alapokra épül. Ha valaki pl. a <i>Klinikai vizsgálóhelyi asszisztens</i> képzés után a CRA képzést végzi, akkor csak a speciális tárgyakat kell felvennie, az alapozó tárgyak beszámíthatók.
Térítési forma:	Önköltséges
Alapképzése:	diplomás ápoló vagy más felsőfokú egészségügyi képzettség (egészségügyi szervező, gyógytornász, dietetikus, mentőtiszt, szülésznő, védőnő, gyógyszerész szakasszisztens, stb.).

Feladata, tevékenységi köre:

Segíti a klinikai vizsgálatvezetőt a vizsgálatokkal kapcsolatos adminisztratív, dokumentációs és a betegekkel kapcsolatos tevékenységében. A vizsgálat helyszínén a protokollban lefektetett tevékenységeket a vizsgálatvezető irányításával elvégzi (betegek előzetes beválogatása, gondoskodás arról, hogy a megfelelő beavatkozások, vizitek időben megtörténjenek, a vizsgálati szerek megfelelő elhelyezése, szétosztása, CRF kitöltése, válaszadás a betegekre, ill. a monitor kérdéseire, súlyos mellékhatások jelentése, a dokumentumok előkészítése auditra stb.).

A klinikai vizsgálóhelyi asszisztens tevékenysége az adott vizsgálóhelyen folyó több vagy valamennyi vizsgálatra kiterjed, de más – saját munkahelyén kívüli – vizsgálóhelyhez nem kapcsolódik.

A képzésindítás indoklása:

A klinikai kutatás napjainkra speciális tudást, gyakorlatot, jogi és etikai ismereteket igénylő egészségügyi szakterületté vált. Jelenleg Magyarországon – sem az egészségügyi szakképzési rendszerben, sem a felsőoktatásban – egyetlen olyan képzési program sincs, amely olyan szakembert képez, aki az adott vizsgálóhelyen folyó kutatáshoz egészségtudományi, élettani, jogi, etikai és kutatástechnikai felkészültséget egyaránt igénylő elkülönített (tehát nem a

gyógyító tevékenységben résztvevő) munkára jogosító képesítéssel rendelkezik. A klinikai-farmakológiai szakvizsga természetesen ez alól kivételt jelent, de ennek előfeltétele az orvosi diploma és valamilyen orvosi terület szakvizsgálója.

Magyarországon évente 350-400, gyógyszergyárak által szponzorált klinikai gyógyszer-vizsgálat, és évi mintegy 100-150 nem gyógyszeres, egyéb klinikai vizsgálat történik. A kutatóhelyek száma nem ismert, de legalább 300-400 vizsgálóhely végez évi egy vagy több klinikai vizsgálatot. Ezek között vannak olyanok (elsősorban egyetemi klinikák, országos intézetek és nagy forgalmú kórházi osztályok), ahol az éves vizsgálatok száma évi 10-20, és ezek azok a kutatóhelyek, amelyek általában informális módon képzett vizsgálóhelyi asszisztentst alkalmaznak, és amelyek munkáját a képzett személyzet jobban segíthetné.

A képzés célja:

Olyan magasan kvalifikált vizsgálati szakemberek képzése, akik:

- képesek a kutatással kapcsolatos asszisztensi feladatok magas szintű ellátására,
- képesek a klinikai kutató team egyenrangú tagjaként – a teammel együttműködve – a kutatási hellyel kapcsolatos igények felmérésére, ezek megteremtésére,
- ismerik a kutatási folyamatot, a dokumentálás, az adatfeldolgozás alapjait, a kutatás jogi és etikai hátterét,
- képesek a klinikai vizsgálat résztvevőivel kapcsolatos adminisztratív, nővéri, asszisztensi feladatok elvégzésére, tehermentesítve ezzel a vizsgálatot,
- készségszintű klinikai farmakológiai ismeretekkel rendelkeznek, felismerik a vizsgálat során fellépő problémákat, és szükség esetén a vizsgáló irányítása alatt azokat jelentik, megoldásáról gondoskodnak.

A szervezett, magas színvonalú vizsgálóhelyi szakasszisztens képzés nemcsak a kutatóhely számára előnyös, hanem elősegíti hazánk pozíciójának megerősítését a nemzetközi klinikai kutatásban is.

Előzmények és kapcsolat a CRA képzéssel:

A Miskolci Egyetemen egy éve folyó monitor (CRA) képzés, mint előzmény szerepel, de képzésünk a közös elemek mellett attól el is tér. A vizsgálóhelyi asszisztens ugyanis összekötő kapocs a beteg, a vizsgáló és vizsgálat szponzora által alkalmazott monitor (CRA) között.

A monitor (CRA), valamint a *study nurse*, *study coordinator* munkakörök sokrétű átfedést mutatnak, ezért célszerű az alapozó modulokat együttesen oktatni a két programban (*study nurse*, *study coordinator* és CRA képzés). A képzés megvalósítását tehát célszerű a Miskolci Egyetem Egészségügyi Kara és a Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kara (Egészségügyi Informatikai Fejlesztő és Továbbképző Intézete) között létrejövő együttműködésre építeni.

3. BIOSTATISZTIKUS szakirányú továbbképzési szak

Szak megnevezése:	biostatistikus
Képzés ideje:	két év
Képzés nyelve:	magyar/angol (igény szerint)
Térítési forma:	önköltséges

Célcsoport:

A képzés azoknak az érdeklődőknek ajánlható (Európa más országaiból is), akik már rendelkeznek orvosi, gyógyszerészi, biológusi vagy más természettudományos végzettséggel.

A szak indoklása:

A biostatistika az orvostudomány szerves részévé vált. Ahol mérési vagy klinikai adatok keletkeznek, ott szükséges az adatok objektív, tudományos célú kiértékelése. Ezt a kiértékelő feladatot látja el a biostatistika (vagy más néven a biometria). Maga az elnevezés arra utal, hogy a biológiai és élettudományokban egy sajátos alkalmazása történik a matematikai statisztikának, amely időközben önálló tudományággá nőtte ki magát.

Ma sem Magyarországon, sem Közép-Európában nincs szervezett, egyetemi szintű képzése a biometriának. Az érdeklődők rövidebb-hosszabb idejű továbbképző kurzusokon jutnak hozzá az ismeretekhez. Az igény nagy a biostatistikusok iránt akár a hazai, akár a külföldi lehetőségeket tekintjük az egyetemi kutatás, a felsőoktatás, a gyógyszeripar és a környezetvédelem területén. A képzés egy fontos, hiányzó láncszem a biomedicina és az ipar között.

A képzés külföldi előzményei:

- Európa: University of Cambridge Institute of Public Health (www.mrc-bsu.cam.ac.uk); University of Reading, UK (www.reading.ac.uk/mps).
- USA: University of Washington Department of Biostatistics (www.biostat.washington.edu)
- Kanada: McGill University (www.mcgill.ca/epi-biostat-occh)

A képzés célja:

- Olyan szakemberek képzése, akik képesek az orvostudomány, az egészségügy, a biológia, a gyógyszeripar területén jelentkező biostatistikai problémák vizsgálatára, elemzésére, megoldására, és az ezzel kapcsolatos egyéb feladatok ellátására.
- A képzés kiterjed a leendő szakemberek matematikai tudásának megalapozására, a korszerű biometriai ismeretek megszerzésére és önálló alkalmazására (pl. a klinikumban, gyógyszergyári körülmények között vagy akár környezetvédelemben), önálló kutatások végzésére.
- A képzés megismerteti a hallgatókat azokkal a korszerű szoftverekkel (MathLab, SAS rendszer, DataMiner, R rendszer), adattárházakkal (SAP rendszer), azok felépítési módjaival, programozási nyelvekkel (pl. VisualBasic, SQL), képfeldolgozási technikákkal, genomikai statisztikával, környezetvédelemben alkalmazható eljárásokkal, gyógyszerfejlesztési módszerekkel, amelyek révén korszerű, piacképes tudáshoz jutnak és ennek birtokában hatékonyan meg tudják oldani a biostatistikai problémákat.

Hangsúlyozni kell, hogy azok a biostatistikusok, akik nem rendelkeznek egészségügyi végzettséggel, akkor tudják a feladataikat eredményesen végezni, ha rendelkeznek alapfokú egészségügyi ismeretekkel. Az ilyen ismeretek megszerzésének hiteles helye az orvosegyetem, ezért a leendő szakemberek ilyen irányú képzésére is gondot kell fordítani.

Szükséges fejlesztések:

A szakalapítás, oktatói csoport létrehozása, a képzés megvalósítása az Egészségügyi Informatikai Fejlesztő és Továbbképző Intézetben belül történik. Vendégoktatók meghívása szükséges lehet bizonyos területekre pl. matematikai alapozás, képfeldolgozás, környezetvédelem (pl. ELTE, Matematikai Intézet; Pázmány Péter Katolikus Egyetem Információ Technológiai Kar, SAS Institute Kft, University of Cambridge, University of Reading, University of Washington). Feladat továbbá az oktatási és videó anyagok elkészítése, a távoktatás anyagának kifejlesztése, külföldi kapcsolatok kialakítása.

Oktatási infrastruktúra:

A szükséges professzionális programcsomag infrastruktúra rendelkezésre áll: SAS rendszer, Data Miner, R, SQL. Megfelelő az informatikai laborok száma is.

Szakmai gyakorlati helyek: bevonhatók neves iparági szereplők (pl. EGIS, Richter, TEVA, stb.).

A.2. Az Egészségügyi Menedzserképző Központ 2011/2012-es tanévben tervezett képzésfejlesztése

A.2.1. Összefoglaló programterv

Szakképzés

1. Népegészségügyi menedzser	
Képzési szint:	MSc
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (2012. február)
2. Egészségügyi infrastruktúra stratégiai fejlesztése	
Képzési szint:	MSc szakirány
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (2012. április)
3. Egészségügyi informatika	
Képzési szint:	MSc szakirány
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (a KT döntésének függvénye a Diplomás egészségügyi szervező MSc programmal összhangban)

Szakindítás

1. Népegészségügyi menedzser	
Képzési szint:	MSc
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (2012. február)
2. Egészségügyi infrastruktúra stratégiai fejlesztése	
Képzési szint:	Szakirányú továbbképzés
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (2012. április)
3. Egészségügyi informatika	
Képzési szint:	Szakirányú továbbképzés
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (a KT döntésének függvénye a Diplomás egészségügyi szervező MSc programmal összhangban)
4. Egészségügyi menedzser (Pozsony)	
Képzési szint:	székhelyen kívüli MSc képzés
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (2012. április)

A.2.2. Részletes ütemterv

1. Népegészségügyi menedzser mesterképzési szak

Szaklétesítési és szakindítási kérelem:

Kari Tanács elé terjesztés	2012. február
Szenátus elé terjesztés	2012. február
MAB akkreditációjának várható ideje:	2012. június

Szak indításának időpontja: 2014. szeptember

2. Egészségügyi infrastruktúra mesterképzési szakirány

Szaklétesítési és szakindítási kérelem:

Kari Tanács elé terjesztés:	2012. április
Szenátus elé terjesztés:	2012. április
MAB akkreditációjának várható ideje:	2012. október

Szak indításának időpontja: 2014. február

3. Egészségügyi informatika mesterképzési szakirány

Szaklétesítési és szakindítási kérelem:

Kari Tanács elé terjesztés	2012. április
Szenátus elé terjesztés	2012. április
MAB akkreditációjának várható ideje:	2012. október

Szak indításának időpontja: 2014. február

4. Egészségügyi menedzser székhelyen kívüli mesterképzési szak

Szaklétesítési és szakindítási kérelem:

Kari Tanács elé terjesztés	2012. április
Szenátus elé terjesztés	2012. április
MAB akkreditációjának várható ideje:	2012. október

Szak indításának időpontja: 2013. szeptember

A.2.3. A létesítendő és indítandó szakok szinopszisa

Az Egészségügyi Menedzserképző Központban a már működő egészségügyi menedzser MSc szakhoz kapcsolódóan tervezzük elindítani az *Egészségügyi infrastruktúra stratégiai fejlesztése*, valamint az *Egészségügyi informatika* szakirányokat. Új MSc szakként indul a *Népegészségügyi menedzser* szak. Mindhárom képzésfejlesztést TÁMOP pályázat támogatja, amelyben kötelezettséget vállaltunk az akkreditáció elindítására 2012. június 30-ig.

1. NÉPEGÉSZSÉGÜGYI MENEDZSER mesterképzési szak (MSc)

A szakindítás indoklása: A népegészségügyi ágazat vezetésében a már folyó népegészségügyi szakemberképzés technikai ismeretanyaga van jelen. A szakterületi szempontok mellett azonban szükség van a népegészségügyi tevékenységet irányító, szervező vezetők és tisztiorvosok módszeres képzésére vezetési-szervezési, egészségpolitikai tudás, készségek és szemléletmód területén is. A szakterület önálló képzési szakként történő meghatározását az a felismerés adja, hogy az egészségi állapotot populációs szinten meghatározó tényezőkkel kapcsolatos tudás jelentős gyarapodása ellenére nem sikerült ezt a tudásanyagot hatékony népegészségügyi akcióprogramokra lefordítani. A tisztiorvosi rendszer vezetőképzése nem megoldott.

Az MSc szak célcsoportját az egészségügyi rendszer irányításában, a népegészségügy területén dolgozó közép-, és felsővezetők adják, amely rövid, illetve középtávon minimum 5-600 szakembert jelent. A népegészségügyi intézményrendszer több ezres munkatársi gárdájából évi körülbelül 30-50 MSc résztvevő várható.

A népegészségügyi vezetőképzés igényeit eddig két képzési forma segítségével, kombináltan lehetett csak kielégíteni. Az új szak megalapításával ez a probléma megoldható lenne. Az egészségügyi menedzser-, illetve vezetőképzés magyarországi meghonosítása egyetemünkhöz köthető, mesterképzés formájában: (a sikeres akkreditációs folyamat eredményeként) egyelőre csak a Semmelweis Egyetemen indulhatott képzés 2011 februárjában. Ennek a képzésnek a tapasztalataira építve, és a jelentős népegészségügyi ismeretanyaggal kiegészítve a célcsoport-specifikus ismeretanyagot 3 féléves képzés keretében sajátíthatnák el a program résztvevői, így jelentős mértékben felgyorsulhatna a területen a szakemberek képzése, a hiányszakma feltöltése.

A magyar népegészségügyi mutatókban megfigyelhető krízishelyzet megváltoztatásának elengedhetetlen része az egészségügyi ellátórendszer átalakítása, amely viszont elképzelhetetlen jól képzett szakemberek nélkül. A képzés területén jelentős előrelépést jelentett a népegészségügyi és az egészségügyi menedzseri szakirányú továbbképzések meghonosítása, illetve a bolognai folyamat szerinti akkreditációja, azonban a képzési palettáról hiányzik az az integratív mesterképzés, amely a népegészségügyi szervezeti vezetők igényei szerint fogja össze a két szak ismeretanyagát. Az Egészségügyi Menedzserképző Központ ezt a hiányt igyekszik pótolni egy olyan társadalomtudományi egyetem-fejlesztési koncepció részeként, amely az új Egészségügyi Közzolgálati Kar szervezeti keretein belül kívánja megszervezni a hiánypótló képzést.

A tervezett népegészségügyi menedzser mesterszak képzése 3 féléves 90 kredites képzés.

2. EGÉSZSÉGÜGYI INFRASTRUKTÚRA STRATÉGIAI FEJLESZTÉSE mesterképzési szakirány (MSc szakirány)

A szakindítás indoklása: Magyarországon uniós összehasonlításban is nagyon jelentős az egészségügyi infrastruktúra-fejlesztés célú uniós forrásfelhasználás, ennek ellenére nincs elérhető bizonyíték-alapú szakmai referencia anyag és nincs releváns szakemberképzés. Az egészségügyi infrastruktúra stratégiai fejlesztése mesterképzési szakirány fejlesztése hiánypótló, és uniós szinten is új szemléletet képvisel. A szakirány jól illeszthető a 2011 februárjától indult *Egészségügyi menedzser* mesterképzési programunkba.

A szakirány fejlesztéséhez kapcsolódóan tervezzük az oktatók, munkatársak képzését, mivel e szakterület oktatásához jelenleg nem áll rendelkezésre megfelelően képzett szakembergárda. Ennek tartalma egyfelől a tananyag elméleti ismereteinek interpretációja, a képzés módszertani ismereteinek átadása, a szakterület gyakorlati módszertani ismereteinek oktatása az egyetemi oktatók és a képzésbe bevont gyakorlati szakemberek (egészségpolitikai szakértők, egészségügyi tervezők, építésszek, beruházási programtervezők, értékelők) számára, nemzetközi szakemberek bevonásával. A fejlesztésekben partnerként részt vesz a Magyar Kórházzövetség és a Magyar Egészségügyi Menedzsment Társaság.

3. EGÉSZSÉGÜGYI INFORMATIKA mesterképzési szakirány (MSc szakirány)

A szakindítás indoklása: Az egészségügyi informatika területén elmondható, hogy a döntéshozatal nem használja ki a jelenlegi információ rendszerekben rejlő lehetőségeket, valamint nem használ stratégikus és innovatív megoldásokat a rendszer hatékonyságának növelésére, az ellátások fejlesztésére. A képzés fejlesztése az információk vezetői szintű kezelésében hozhat áttörést.

Az egészségügyi informatika jól illeszthető a már működő *Egészségügyi menedzser* MSc szakhoz, szakirány formájában.

Az egészségügyi informatika területén már folyó BSc képzés, az Egészségügyi menedzser MSc szak résztvevői közül a fejlesztendő szakirányra évi 15-20 fő jelentkezése várható. A képzés hiánypótló, módszertanát tekintve gyakorlatközelebbi lesz, a már folyó BSc képzés kezdeményezéseire épít.

4. EGÉSZSÉGÜGYI MENEDZSER mesterképzés székhelyen kívüli indítása (MSc)

A korábbi, Világbank által támogatott képzésfejlesztési munkára építve, 2010 szeptemberében indult el Pozsonyban a kihelyezett egészségügyi menedzserképzés, Executive egészségügyi szakmenedzser szakirányú továbbképzés formájában. A sikeres képzést 2012 szeptemberétől MSc diplomát adó képzésként szeretnénk folytatni, ehhez azonban szükség van MAB akkreditációra.

A.3. Mentálhigiéné Intézet 2011/2012-es tanévben tervezett képzésfejlesztése

A.3.1. Összefoglaló programterv

Szaklétesítés

1. Mentálhigiénés családtudományi és családterápiás szak

Képzési szint:	MSc
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	Nincs szükség szenátusi döntésre. A szaklétesítési anyaggal kapcsolatban jelenleg a nemzeti erőforrás miniszterhez beadott fellebbezés elbírálását várjuk.

Szakindítás

1. Mentálhigiénés családtudományi és családterápiás szak	(Nem a 2011/12-es tanévben tervezzük az indítását!)
Képzési szint:	MSc
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2012/13-es tanév II. félév (2013. február)
2. Mentálhigiénés kapcsolat-, és közösségépítő szak	
Képzési szint:	MSc
Szenátusi döntés tervezett időpontja:	2011/12-es tanév II. félév (2012. február)

A.3.2. Részletes ütemterv

1. Mentálhigiénés családtudományi és családterápiás szak (MA)

Szaklétesítési kérelem:

Szaklétesítési kérelem várható miniszteri kihirdetése 2012. január

Szakindítási kérelem: (Nem a 2011/12-es tanévre vonatkozik!)

Szakindítási kérelem Kari Tanács elé terjesztése 2013. január

Szenátus elé terjesztése: 2013. február

MAB akkreditációjának várható ideje 2013. június

Oktatási Hivatal általi nyilvántartásba vétele: 2013. szeptember

Szak meghirdetése a Felsőoktatási tájékoztatóban: 2013. szeptember

Szak indításának időpontja: 2014. szeptember

2. Mentálhigiénés kapcsolat-, és közösségépítő mesterképzési szak (MA)

Szakindítási kérelem:

Kari Tanács elé terjesztés: 2012. január

Szenátus elé terjesztés: 2012. február

MAB akkreditációjának várható ideje 2012. május

Oktatási Hivatal általi nyilvántartásba vétele: 2012. június

Szak meghirdetése a felsőoktatási tájékoztatóban: 2012. szeptember

Szak indításának tervezett időpontja: 2013. szeptember

A.3.3. A létesítendő és indítandó szakok szinopszisa

1. MENTÁLHIGIÉNÉS CSALÁDTUDOMÁNYI ÉS CSALÁDTERÁPIÁS mesterképzési szak (MA)

Végzettségi szint:	mesterfokozat
A szakképzettség megnevezése:	okleveles mentálhigiénés családtudományi és családterápiás szakember
Képzési terület:	bölcsészettudomány
A képzés ideje:	4 félév, 120 kredit

Az új szak létesítésének kezdeményezése az EKK azon felismerésén alapul, hogy az egyetemi képzési rendszerből jelenleg hiányzik egy olyan interdiszciplináris, mentálhigiénés szemléletű mesterszintű képzés, amelynek fókuszában a családi kapcsolatok támogatására és javítására alkalmas, tudományosan megalapozott ismeretek és készségek állnak. Ennek az új mesterszaknak a kidolgozása révén az EKK a családok támogatásával kapcsolatos társadalmi igénynek kíván megfelelni.

A szaklétesítés akkreditációját a MI 2010. január 27-én indította el. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság elnöke először 2010. május 4-én utasította el a kérelmet, majd 2011. február 2-án kelt, 710-1/2011. ikt. számú (MK517 MAB kódú) levelében ismételten elutasította a kezdeményezést *Mentálhigiénés családtudományi és családterápiás mesterszak* létesítésére. Mivel az értékelés több olyan megállapításra épült, amely félreértésen, illetve téves információon alapul, ezért a Semmelweis Egyetem az értékelés felülvizsgálatára és a döntés megváltoztatására vonatkozó kérelemmel fordult az Oktatási Hivatalhoz. Az OH 2011. augusztus 31-i elutasító határozatával szemben a nemzeti erőforrás miniszterhez fellebbezést adtunk be, amely jelenleg elbírálás alatt van.

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik korszerű családtudományi és családterápiás (nem családpszichoterápiás!) elméletek és a hozzájuk kapcsolódó módszertani és gyakorlati ismeretek birtokában képesek a családok vizsgálatára fókuszáló tudományos tevékenységre, kutatásra és oktatásra, képesek továbbá a családterápiás módszerek és szemléletmód magas szintű, társadalmi kontextust is tekintetbe vevő alkalmazására. Családterápiás és rendszerszemléletű – de nem klinikai jellegű – beavatkozások révén képesek megelőző, támogató, erőforrásokat feltáró és segítő módon hatást gyakorolni a családi kapcsolatokra, beleértve a speciális helyzetű családokat és alternatív együttélési formákat. Képesek mentálhigiénés szemléletmóddal, személyiségük és szakmai felkészültségük integrálásával, etikusan végezni munkájukat. Felkészültek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására.

A családi működés pozitív és problematikus oldalaival kapcsolatos társadalmi összefüggések nagy száma középtávon mindenképpen szükségessé teszi, hogy olyan szakemberek álljanak rendelkezésre, akik mind elméleti, mind módszertani képzettségüknél fogva alkalmasak a felmerülő kérdések sokoldalú és hatékony megközelítésére. Az új szak ennek az igénynek megy elébe. A magasan képzett, átfogó családtudományi ismeretekkel rendelkező, családterápiában is jártas szakemberek megjelenése a munkaerőpiacon elősegítheti a családdal foglalkozó társadalmi intézmények hozzáállásának, szemléletének és gyakorlatának megújulását, valamint hozzájárul újabb munkahelyek teremtéséhez a pszichoszociális és szociálpolitikai szféra számos területén.

A mentálhigiénés családtudományi és családterápiás szakemberek várható működése nem választható el azoktól a törekvésektől, amelyek az Európai Unió országaiban, így hazánkban is megfigyelhetők. Ezek fókuszában olyan szociális-kapcsolati hálózatok kiépítése áll, amelyek a lelki egészség védelmével kapcsolatos tevékenységeket kiterjesztik a társadalom egészére (közösségi mentálhigiéné). A multidiszciplináris szemléletű *Lelki Egészség Országos Programban* a különböző szinteken és területeken zajló programok és beavatkozások között például jelentős hangsúlyt kap a családokra, családi viszonyokra és kapcsolatokra fókuszáló megközelítés. Az ott megfogalmazott célok leghatékonyabban a családokra vonatkozó speciális képzettséggel rendelkező szakemberek közreműködésével valósíthatók meg.

A munkaerő-piaci hasznosítás konkrét lehetőségei:

A fentiek alapján a mentálhigiénés családtudományi és családterápiás szakemberek a családok terápiás hatású segítségével, a családtudomány fejlődésének elősegítésében, a családról szóló ismeretek tanításában, valamint a család működésének, illetve a családterápia hatásmechanizmusainak kutatásában végezhetik tevékenységüket az alábbi munkakörökben és tevékenységformákban:

- felsőoktatási intézményekben családdal kapcsolatos oktatási és kutatási tevékenységben való részvétellel;
- kutatóintézetekben, illetve kutatások keretében család témájú kutatásokban, illetve kutatások tervezésében és irányításában való részvétellel;
- alap- és szakosított szociális szolgáltatásokat nyújtó intézményekben – pl. családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, családok és gyermekek átmeneti otthonai, a gyermekvédelmi szakellátás intézményei –, mivel ezekben jelenleg családgondozók dolgoznak, és a terápiára szoruló családok részére többnyire csak magas honorárium fejében érhető el terápiás vagy pszichoterápiás szakember;
- (nem pszichiátriai) egészségügyi intézményekben, az általános gyógyítás és rehabilitáció segítése érdekében (különösen a beteg és családja közötti kapcsolat támogatásában);
- egyházi szociális és karitatív intézményeknél és szolgáltatóknál;
- a tömegkommunikációban a családra vonatkozó ismeretek terjesztésében, családi műsorok szakértőiként;
- a központi, regionális és helyi szociális közigazgatásban, gyámhatóság, önkormányzatok, hivatalok családdal foglalkozó és döntéshozó munkaköreiben;
- a civil szféra hazai és külföldi családszervezeteinél és egyéb nemzetközi, EU-s szervezeteknél.

A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok:

Teljes kreditérték beszámításával vehetők figyelembe:

- pszichológia (viselkedéselemző), szociális munka, felekezeti szociális munka, szociálpedagógia, egészségügyi gondozás és prevenció védőnői szakképzettséggel, gyógypedagógia alapképzési szakok;
- a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szociális munkás, szociálpedagógus, gyógypedagógus, védőnő főiskolai szintű szak; pszichológus, szociális munkás egyetemi szintű szak, valamint
- az új típusú mesterszakok közül (akkor is, ha a jelentkező alapszakja önmagában nem elegendő a bemenethez): pszichológia, szociális munka, család-, és gyermekvédő tanár,

egészségügyi szociális munka mesterképzési szakok, illetve a neveléstudomány mesterképzési szak családpedagógia szakiránya.

A bemenethez a kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető szakok a pedagógusképzés és orvosi képzés szakjai, az antropológia/kulturális antropológia, ápolás és betegellátás szülésznői szakképzettséggel, szociálpolitika, szociológia, társadalmi nemek tanulmánya, társadalmi tanulmányok szakok, és az egyházi és hitéleti szakok alap-, és mesterképzési szakjai.

2. MENTÁLHIGIÉNÉS KAPCSOLAT-, ÉS KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ mesterképzési szak (MA)

Végzettségi szint:	mesterfokozat
A szakképzettség megnevezése:	okleveles mentálhigiénés kapcsolat-, és közösségépítő szakember
Képzési terület:	bölcsészettudomány
A képzés ideje:	4 félév, 120 kredit

A mentálhigiénés közösség- és kapcsolatépítő mesterszak olyan új fejlesztésű szak, amely elsősorban az EKK Mentálhigiéné Intézete korábbi és futó képzéseinek a tapasztalataira épül. Újdonsága tehát nem jelent előzménynélküliséget, noha ilyen szemléletű és célú mesterszak eddig még nem indult. Olyan új bölcsészettudományi szakról van szó, amely a jelentkezők BA szakon szerzett alapképzettségét új, mentálhigiénés szemléletű közösség-, és kapcsolatépítő identitássá fejleszti tovább.

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik közösség-, és kapcsolatépítő tevékenységükkel hozzájárulnak a helyi közösségek alulról építkező problémamegelőző és -megoldó folyamatainak elősegítéséhez, végeredményben a társadalmi problémák kezeléséhez és csökkentéséhez, valamint a helyi társadalom erősítéséhez.

A képzés célja egyrészt olyan mentálhigiénés **közösségépítő** szakemberek képzése, akik:

- képesek olyan közösségek, közösségi hálók kiépítésére, fejlesztésére és vezetésére, amelyek lakóhelyi, munkahelyi, civil társadalmi és egyházi/felekezeti területen, fejlesztő, támogató és védelmet adó tevékenységet folytatnak, és működésükkel elsődlegesen a közösségbe vont emberek bio-pszicho-szociális jólétét, annak fenntartását, erősítését szolgálják, és növelik a közösségi cselekvés társadalomalakító tényezőinek hatékonyságát;
- célzottan, erőforrás-orientáltan képesek támogatni a közösség fejlődését, működését, és elősegíteni a közösségben levő lehetőségek hasznosulását az egyes emberek jóléte, társadalmi integrációja és a társadalmi harmónia érdekében, felhasználva a közösség alakulásáról, működéséről, fejlesztő, erősítő hatásairól szerzett elméleti és gyakorlati ismereteiket.

A képzés célja másrészt olyan mentálhigiénés **kapcsolatépítő** szakemberek képzése, akik:

- képesek egyének közösségre szocializáló kapcsolatainak kialakítására és működtetésére, és segítő kapcsolataikon keresztül elősegítik a különböző társadalmi és kulturális hovatartozású egyénekekkel, családokkal, csoportokkal a bizalmi légkör, megértésközpontú, életcélkereső, problémamegoldó munka kialakítását, az egyén körüli szupportív közösségi háló kiépülésének érdekében.

A *Mentálhigiénés közösség- és kapcsolatépítő mesterszak* végzősei **elhelyezkedhetnek** mind az állami és az önkormányzati (egészségügyi, oktatási és szociális), mind a gazdasági, mind a

civil társadalmi és az egyházi/felekezeti szférában, továbbá igény van rájuk az EU más országaiban is. A mentálhigiénés közösség- és kapcsolatépítő szakember munkájára a következő területeken van nagy szükség:

- a mentális egészségfejlesztés területén, kistérségi és önkormányzati intézményekben, családsegítő intézményekben, egyházi szolgálatoknál és alapítványi munkakörökben:
 - a társadalmi szociális háló alappilléreinek, a családoknak, a kiscsoportoknak vagy bázisközösségeknek a szintjén felkészíti az embereket a szociális háló nagyobb közösségeibe való belépésre;
 - a meglévő egészségfejlesztő és -megőrző hálózatokra építve olyan preventív programokat dolgoz ki és működtet, amelyek különböző életkorú és élethelyzetű csoportok igényeit elégítik ki;
- az oktatás-nevelés területén, oktató-nevelő intézményekben, nevelési tanácsadóknál és más tanácsadó szolgálatoknál:
 - a védettséget nyújtó családok gyengülése és a védettséget közvetítő tényezők eltűnése, a gyerekek körében a veszedelmes kapcsolati formák (tanárt verő diák, iskolai zsarolás), amelyek gyakran a sérült kapcsolati formák élményeiben gyökereznek, komoly társadalmi problémákat is jelentenek; a kapcsolat- és közösségépítő szakember felkészült a kapcsolatok javítására, a közösség fejlesztő erejének felhasználásával;
 - a mentálhigiénés közösség-, és kapcsolatépítő szakember hatékonyan tud fellépni a magatartászavarokkal küszködő gyerekek fejlesztésében, társadalmi beilleszkedésüket szolgáló programok kidolgozásával, amelyek közül a közösséggé szervező csoportmunka tűnik a leghatékonyabbnak;
- a rehabilitáció és szociális ellátás területén, családsegítő központokban, időotthonokban, fogyatékkal élők intézményeiben, szenvedélybetegek körében, speciális támogatást igénylő családok támogató intézményeiben, gondozási központokban és az esélyegyenlőtlenségi helyzetek felszámolásában:
 - Az egyszülős családok, az újraraházasodó szülők, a nevelőszülők sok esetben csupán részben tudják kielégíteni a gyerekek kapcsolatigényét. A kapcsolathányt feldolgozni nem képes gyermekek és ifjak körében gyakori a magányosság, amit „szervezett otthontalanságban” élnek meg (pl. plázákban, destruktív csoportokban). A személyes egyedi szükségletekre figyelő kapcsolatépítő – egyben közösségképes szocializáló – szakember hiánypótló szerepet kaphat a közoktatás és a gyermekvédelem területén, elősegítve a fiatalok bevonását célt és értelmet adó közösségbe.
 - A családok, szülők támogatása a különböző szintű közösségi erőforrások bevonásával – különös tekintettel a válások magas arányára, az átmeneti külföldi munkavállalás gyakoribbá válására, a szülők fokozódó munkaterhelésére. A speciális helyzetű családok spontán csoportosulásai (gyermektelenek, fogyatékos gyermeket nevelők) megjelennek ugyan, ezek azonban sokszor nem ismertek, nem elérhetők több hasonló helyzetű család számára. Segítő hálóba vonásuk, speciális szükségletekre épülő családcsoporthaik létrehozása és működésének segítése fontos feladat.
 - A mai magyar társadalomban az idősellátás, idősgondozás egyre növekvő kiterjedésű és jelentőségű feladattá válik. Az idősgondozás/ápolás otthoni és intézményi feltételei kidolgozottak, de a képzett szakemberek hiánya nehezíti az idős emberek pszichés jólétének és életminőségének fenntartásához szükséges feltételek megteremtését. Az egyéni kapcsolatépítés, társtámogatás, meghallgatás, a leélt élet és a szenvedés értelem-

mel telítettségének megtalálása, a nehézségekkel való megküzdés, az élet végességének feldolgozása speciálisan képzett szakembereket igényel. Ebben a munkában nagy szerepet játszhatnak a befogadó közösségek.

- Felnőtt- és felsőoktatásban, oktatási programok kidolgozásában:
 - humán foglalkozású segítők képzésénél,
 - rendszerszemléletű, bio-pszicho-szociális és spirituális dimenziókat is figyelembe vevő programok megtervezésében és kivitelezésében,
 - regionális és nemzetközi szervezetekben, a kutatói és kommunikációs érdekegyeztető szférában,
 - emberi erőforrást fejlesztő (HR) szakemberek képzésénél.

A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként feltétel nélkül elfogadott szakok:

- Az új típusú alapszakok közül: pszichológia (BA), szociális munka (BA), felekezeti szociális munka (BA), hittanoktató (BA), diakónia (BA), katekéta-lelkipásztori munkatárs (BA), hittanár-nevelő (BA), teológia (BA), vallásanár (BA), vallásanár-nevelő (BA), judaisztika (BA), rabbihelyettes (BA), egyházi/felekezeti közösség-szervező (BA), gyógypedagógia (BA), pedagógia (BA), tanító (BA), szociálpedagógia (BA), szociológia (BA).
- Az új típusú mesterszakok közül azok, ahol az alapszak nem elegendő a bemenethez: tanár, pszichológia, szociológia, szociális munkás mesterszakok.
- A régi típusú főiskolai szakok közül: szociális munka (főiskolai), szociálpedagógia (főiskolai), hittanár-nevelő (főiskolai), lelkipásztori munkatárs (főiskolai), hitoktató (főiskolai), hittanár (főiskolai), zsidó közösség-szervező (főiskolai), diakónus (főiskolai), gyógypedagógus (főiskolai), tanító (főiskolai).
- A régi típusú egyetemi szakok közül: tanári, pszichológiai, szociológiai végzettséggel rendelkezők.
- Az osztatlan egyetemi képzések közül: hittanár (osztatlan egyetemi képzés), teológus (osztatlan egyetemi képzés), katolikus teológus (osztatlan egyetemi képzés).